

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/764/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112206239
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3112206239.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa X., zastúpeného H. proti odporcovi Z., toho času na neznámom mieste, v konaní zastúpenému opatrovníčkou T., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu C., zastúpeného Y., o zaplatenie 331,94 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. apríla 2014, č.k. 16C/83/2013-77, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti - vo výroku o trovách prvostupňového konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,34 Eur, k rukám zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcu, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa od odporcu domáhal zaplatenia sumy 331,94 Eur s príslušenstvom titulom vyúčtovania zmluvnej pokuty vyplývajúcej zo zmluvy o pripojení, uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa, ktorý poskytol odporcovi elektronické služby a odporcom, ktorý sa zaviazal uvedené služby odoberať a platiť za ne riadne a včas cenu podľa platného cenníka. Predmetná zmluva o pripojení, resp. dodatok k nej, ktorý má zakladať právo navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty, je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou v zmysle citovaných ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka, keď bola uzatvorená medzi dodávateľom, spoločnosťou O. v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti a odporcom ako spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva o pripojení ako spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať neprijateľné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom za takúto neprijateľnú podmienku sa považuje aj ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Vyššie uvedené dojednanie zmluvnej pokuty 331,94 Eur v dodatku k zmluve o pripojení je podľa okresného súdu práve takouto neprijateľnou podmienkou. Zmluvná pokuta vo výške 331,94 Eur je dojednaná bez ohľadu na to, kedy počas doby viazanosti 24 mesiacov došlo zo strany odporcu ako spotrebiteľa k porušeniu zmluvných povinností, na ktoré sa vznik zmluvnej pokuty viaže. Výška zmluvnej pokuty je pritom zjavne neprimeraná k hodnote plnenia zo strany navrhovateľa a k závažnosti porušenia zmluvnej povinnosti zo strany odporcu, a to aj s ohľadom na to, že sa viaže v podstate na akékoľvek porušenie zmluvnej povinnosti zo strany odporcu ako spotrebiteľa (znenie dojednania zmluvnej pokuty je uvedené nasledovne „v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka“, pričom následné uvedenie zmluvných povinností, pri porušení ktorých právo dodávateľa na zmluvnú pokutu vzniká je len príkladné). Uvedený spôsob dojednania zmluvnej pokuty podľa okresného súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, požaduje, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Ide teda o neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy,

ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Na uvedenom závere okresného súdu nič nemení ani poukaz navrhovateľa na to, že odporcovi bol podľa dodatku k zmluve o pripojení predaný mobilný telefón za zľavnenú kúpnu cenu a benefity pre volanie. Predaj mobilného telefónu za zľavnenú kúpnu cenu je len prejavom ofenzívnej obchodnej politiky právneho predchodcu navrhovateľa, ktorý v snahe uspieť v konkurenčnom boji na relevantnom trhu, predával mobilné telefóny za cenu nižšiu ako skutočnú. Podľa okresného súdu nemôže mať preto žiadny vzťah k dôvodom neprijateľnosti dojednanej zmluvnej pokuty. Rovnako tak je bez vplyvu na neprijateľnosť dojednanej zmluvnej pokuty aj poskytnutie benefítov pri volaní odporcovi. Tu by sa o skutočnom benefite, výhodnosti, dalo hovoriť len v prípade, že by navrhovateľ súdu preukázal skutočné náklady na volanie. Okrem toho aj tu sa jedná o prejav ofenzívnej obchodnej politiky právneho predchodcu navrhovateľa, ktorý nemôže mať žiadny vzťah k dôvodom neprijateľnosti dojednanej zmluvnej pokuty, tak ako ich súd vyššie pomenoval. Keďže sa navrhovateľ domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty 331,94 Eur spolu s úrokom z omeškania na základe dojednania v zmluve o pripojení, ktoré okresný súd vyhodnotil ako neplatné, návrh navrhovateľa v tejto časti zamietol. Vzhľadom na dôvod zamietnutia sa nezaoberal tvrdením odporcu, že žiadne svoje povinnosti neporušil, a preto mu nemohla vzniknúť povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1-3, § 53 ods. 1, 4 písm. k), ods. 5, § 544 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého by mal v konaní úspešný odporca a vedľajší účastník na jeho strane právo na náhradu trov konania. Odporca však žiadne trovy konania nežiadal a nebolo zistené, že by mu nejaké vznikli, a preto mu okresný súd náhradu trov konania nepriznal. Vedľajšiemu účastníkovi, vystupujúcemu na strane v konaní plne úspešného odporcu, priznal náhradu trov konania v sume 68,97 Eur. Trovy konania vedľajšieho účastníka odporcu pozostávajú z trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom - tarifnej odmeny a režijného paušálu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov 26,56 Eur + režijný paušál 7,81 Eur, vyjadrenie k návrhu podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. b), § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky 26,56 Eur + režijný paušál 8,04 Eur), teda spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú 68,97 Eur. Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. je navrhovateľ povinný náhradu trov konania zaplatiť právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka na strane odporcu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, a to proti výroku o priznaní trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. Domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania neprizná a zaviazá vedľajšieho účastníka, aby mu zaplatil trovy odvolacieho konania. Trovy vedľajšieho účastníka, spočívajúce v trovách právneho, zastúpenia považoval za neúčelne vynaložené na bránenie práva. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 17C/91/2012, Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5Co/375/13, Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 9Co/375/2013. Dôvodil, že vedľajší účastník je združením, ktorého hlavnou náplňou činnosti je ochrana spotrebiteľa, má zákonom priznané zvýhodnené postavenie voči ostatným občianskym združeniam tým, že v konaní nemusí preukazovať právny záujem na výsledku sporu. Podľa jeho názoru zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na svoju odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní a mal by disponovať personálnym substrátom, ktorý je schopný poskytnúť právne služby a orientovať sa v oblasti spotrebiteľského práva. Zdôraznil, že nepopiera Ústavou zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky a z tohto dôvodu aj zákonom privilegovaného subjektu. Tým, že vedľajší účastník žiada priznať trovy právneho zastúpenia, priznáva, že odporcovi neposkytol pomoc pri ochrane jeho práv ako spotrebiteľa, čo je jeho základným poslaním. Poukázal na hromadný vstup združení na ochranu spotrebiteľa do súdnych konaní ako vedľajšieho účastníka, pričom vstupujú do sporov automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o konkrétnych okolnostiach sporu a je potom otáznou, či je účelom vstupu do konania ochrana spotrebiteľa alebo zisk. Ďalej uviedol, že vedľajší účastník ako odborne spôsobilý subjekt vo svojej argumentácii poukázal iba na ustanovenia a rozhodnutia, týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv, na ktoré je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti, nezávisle od účasti spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu a nepriniesol žiaden prínos do konania. Zaoberal sa súhlasom účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania a poukazoval na uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/188/2012. Rovnako sa vyjadroval k domnienke podľa § 101 ods. 3 O.s.p. a poukazoval opätovne

na citované rozhodnutie Najvyššieho súdu. Ďalej uviedol, že ministerstvo hospodárstva podporuje činnosť spotrebiteľských združení prostredníctvom dotácií na zastupovanie spotrebiteľov v konaniach pred súdmi a napríklad Združeniu na ochranu spotrebiteľa HOOS bola udelená dotácia vo výške 4.000 Eur. Uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške 76,24 Eur.

Vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že Občiansky súdny poriadok v žiadnom zo svojich ustanovení nevyklučuje, aby ktorýkoľvek účastník sa dal zastúpiť advokátom. Už len v rámci princípu rovnosti zbraní nie je spravodlivé vyžadovať, aby proti navrhovateľovi, ktorý inicioval tisíce konaní v celej Slovenskej republike a je zastúpený silnou advokátskou kanceláriou, združujúcou 17 advokátov a ďalších 24 právnikov, ktorá ho zastupuje v každom konaní, vystupovali iba laici združení v občianskom združení bez právneho zastúpenia. Aj vzhľadom na početnosť sporov, ktoré navrhovateľ inicioval, bolo nutné na riadne chránenie práv čo najväčšieho počtu spotrebiteľov použiť aj profesionálnu zručnosť, teda právnu pomoc advokáta. Jeho vstup do konania a vyjadrenie k návrhu bolo nanajvýš účelné, návrh navrhovateľa bol zamietnutý, a preto tvrdenia navrhovateľa v podanom odvolaní sú neopodstatnené. Zdôraznil, že navrhovateľ masívne v tisíckach konaní uplatňuje pohľadávky zo zmluvných podmienok, ktoré sú neprijateľné, a ktoré za neprijateľné vyhlásili viaceré súdy. Táto arogancia navrhovateľa a ignorovanie súdnych rozhodnutí za účelom generovania čo najväčších ziskov preto nemôže ostať bez následkov, ktoré sa v podobe civilného procesu premietajú do povinnosti hradiť trovy konania úspešnej procesnej strane. Ďalej uviedol, že nesúhlas vstupu spotrebiteľa so vstupom do konania vedľajším účastníkom navrhovateľ nepreukázal, preto je jeho úvaha o nadbytočnosti jeho vstupu do konania, resp. o nesprávnom postupe súdu účelová a neopodstatnená. Pokiaľ navrhovateľ namietal, že trovy právneho zastúpenia v právnej veci neboli účelne vynaloženými trovami, zdôraznil, že právny zástupca podal vyjadrenie k návrhu potom, čo sa dôkladne oboznámil s obsahom návrhu a jeho prílohami, právne a skutkové posúdenie prípadu vykonal pri prvom úkone, ktorý mu patril, a preto tento úkon nie je nadbytočný. Navrhovateľ poukazyval na možnosť dotácie, ktorú vedľajší účastník na strane odporcu nedostal, nie je na ňu právny nárok. Mal za to, že účelnosť úkonov právnej služby je možné posudzovať iba cez objektívne kritériá, teda, či v konečnom dôsledku úkon právnej služby bol spôsobilý pozitívne v prospech účastníka ovplyvniť rozhodnutie súdu. Zdôraznil, že právo vedľajšieho účastníka vstupovať do spotrebiteľských sporov je dané článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorým sa ukladá zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať právo spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu záujmov spotrebiteľov. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka - spotrebiteľského združení advokátom deklaruje aj rozsudok Súdného dvora zo dňa 22.12.2010 vo veci C/279/2009, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv EÚ, sa má vykonať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách prvostupňového konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu je potrebné ako vecne správne potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

V občianskom súdnom konaní sa o náhrade trov konania rozhoduje podľa zásady zodpovednosti za výsledok alebo zodpovednosti za zavinenie alebo za náhodu. Princíp zodpovednosti za výsledok (princíp úspešnosti) je zakotvený v ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v dôsledku ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa proti odporcovi domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 331,94 Eur s prísl., jeho návrh bol v celom rozsahu zamietnutý. Rozhodnutie vo veci samej nadobudlo právoplatnosť, nakoľko odvolanie voči tejto časti podané nebolo. Z uvedeného vyplýva, že odporca a vedľajší účastník na strane odporcu mal v konaní plný úspech, a preto okresný súd správne rozhodol, že sú splnené podmienky pre postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Pri určení náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. vychádza súd zo zásady účelnosti, či účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých vynaložených trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní povinnosť na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nenamieta.

Základná námietka navrhovateľa smeruje k tomu, že trovy konania v prípade, že sa vedľajší účastník nechá zastúpiť advokátom, nemožno považovať za účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva.

Odvolací súd poukazuje na Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom.

Odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ navrhovateľ má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo, garantované Ústavou Slovenskej republiky, využiť za podmienok, ktoré v danom prípade bližšie upravuje Občiansky súdny poriadok.

V ust. § 93 ods. 2 O.s.p. zákonodarca zvýšil ochranu spotrebiteľov, keď umožnil na strane spotrebiteľa ako vedľajšiemu účastníkovi zúčastniť sa konania takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, pričom takýmto predpisom je aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z ust. § 18 O.s.p. vyplýva, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie.

V zmysle ust. § 24 O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí.

V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

V zmysle § 93 ods. 4 veta prvá O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník.

Z citovaných ustanovení vyplýva rovnaké právo každého účastníka, teda aj vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal.

Vedľajší účastník správne vo vyjadrení k odvolaniu argumentuje princípom tzv. „rovnosti zbraní“ a zdôrazňuje, že navrhovateľ využil zákonné právo a je zastúpený advokátskou kanceláriou, avšak toto právo upiera vedľajšiemu účastníkovi, poukazujúc na to, že takéto trovy nie sú účelné a mal by si ich vedľajší účastník hradiť zo svojho. Pre takýto záver nie je žiaden rozumný dôvod, keď tento názor je v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami. Z argumentácie navrhovateľa sa javí, že chce pre seba získať výhodnejšie postavenie v konaní, keď je zastúpený advokátom, pričom argumentuje tým, že vedľajší účastník je združením založeným za účelom ochrany spotrebiteľov a len združenie má právo v konaní tohto spotrebiteľa zastupovať. Odvolací súd však zdôrazňuje, že v danom prípade treba rozlišovať vzťah medzi navrhovateľom a odporcom a vzťah vedľajšieho účastníka k odporcovi, ako aj k jeho právu nechať sa zastúpiť v konaní advokátom. Zároveň treba poukázať aj na novelizované znenie ust. § 137 O.s.p., keď Občiansky súdny poriadok pod trovy konania zahŕňa okrem iného aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu.

Argumentácia navrhovateľa, smerujúca k neúčelnosti trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom na strane odporcu, nemá oporu v zákone a nemožno na ňu prihliadnuť.

Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do predmetného konania v záujme ochrany spotrebiteľa - odporcu. Jeho vstup do konania navrhovateľ namietal. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 20.12.2013, č.k. 16C/83/2013-53, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.01.2014, bolo vedľajšie účastníctvo združenia C. na strane odporcu pripustená, pričom súd prvého stupňa sa vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa proti pripusteniu vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ktoré navrhovateľ opätovne uplatňoval i v odvolaní proti trovám konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu. Odvolací súd sa v tomto rozhodnutí opätovne s týmito námietkami navrhovateľa nezaoberal.

Vedľajší účastník účelne a úspešne bránil v tomto konaní práva odporcu na strane, ktorého do konania vstúpil. Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do konania podaním zo dňa 20.04.2012, doručeným okresnému súdu 27.04.2012, vo veci podal vyjadrenie zo dňa 16.02.2014, doručené okresnému súdu dňa 17.02.2014, v ktorom kvalifikovane záujmy odporcu zastupoval. Poukazoval na neprijateľnosť konkrétnej zmluvnej podmienky v zmluve o pripojení, uzavretej medzi účastníkmi, poukazoval na aktuálnu judikatúru - rozsudok Súdneho dvora EÚ C 618-10, smernicu rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach, atď. Vzhľadom na uvedené nie je možné považovať trovy konania, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia, ktoré si vedľajší účastník vyčíslil, za trovy neúčelne vynaložené.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti - vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka na strane odporcu pred súdom prvého stupňa, ktorý považoval za vecne správny a námietky navrhovateľa v tomto smere považoval za nedôvodné.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p., keď v odvolacom konaní bol vedľajší účastník na strane odporcu úspešný, a preto mu patrí náhrada trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu spočívajú v trovách právneho zastúpenia - odmene za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa vo výške 8,30 Eur (jedna polovica základnej sadzby tarifnej odmeny, nakoľko ide o vyjadrenie k odvolaniu, ktoré nesmeruje do veci samej) a 1 x 8,04 Eur režijný paušál, spolu 16,34 Eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b), § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.